

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2.20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
v pravi prajeman mesečno . . . " 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 8.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 20 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Ob smrti očeta sv. Cerkve.

Smrt sv. Očeta Pija X. je prišla ne-
nadoma proti pričakovanju vseh, zato
je naredila tudi na ves svet nenavaden
utis. Par dni bolezn, zdravniki sami
so jo imeli za čisto nedolžen pojav, in
blagi sveti mož je preminul.

Pij X. je bil eden najbolj simpatič-
nih in ljubeznivih papežev, pravi tip
in sin laškega naroda. Bil je ljubljeneč
svojega ljudstva, ker je z njim in zauj
živel.

Prišel je na papeški prestol iz si-
romašne laške koč, poznal je trpljenje
ljudstva in njegove potrebe. Pod zlato
in svilnato odejo je ostal tudi v Vati-
kanu to, kar je vedno bil, oče ljudstva
in dobrotin revežev. Njegova dobrot-
nost ni imela nobenih mej.

V Vatikan je prinesel s seboj tisto
pristrost in skromnost, s katero se je
odlikoval celo življenje. Ni bil prijatelj
pompa, šuma in bombastičnih oficial-
nih ceremonij. Za svojo osebo se je
udal le najnujnejšim ceremonielnim
predpisom in etiketam. Bil je mož iz
ljudstva, ki je govoril iz srca v srce.
Vse hladne družabne formalitete so mu
bile neprijetne, ker so se mu zdele, da
ovirajo pristop ljudstva do njega. Pra-
va demokratična narava!

Pij X. je bil mož vedno vedre in ži-
vahne narave. Na njegovem obrazu je
bil razlit udani mir in tiho veselje, ki
izvira iz globoko religiozne duše. Ved-
no je našel veselo, ljubeznivo in pri-
jazno besedo za vsakogar. Še po smrti
nosi njegov obraz ta izraz blaženega
miru in veselja. Bil je ljubitelj miru in
ljubavi. Še v zadnjih časih koliko se je
trudil, da bi preprečil ta bojni vihar, ki
razsaja sedaj po celim svetu.

Pij X. je bil v pravem pomenu oče
narodov, oče ljudstva. Vse je objemal s
svojo ljubeznijo in delal na to, da bi
kraljevala med krščanskimi narodi
prava krščanska ljubav in sporazum-
nost. In ker je vedel, da je živa vera
in resnično in pravo versko življenje
podlaga vse sreče, miru, ljubezni med
ljudmi, zato je tudi v prvi vrsti delal
na to, da se dvigne versko, religiozno
življenje, ki nove ljudi ustvarja in
ljudstva in vse sloje zbližuje. Omnia re-
novare in Christo!

Kako potrebuje Evropa takih mož
ravno sedaj v teh velikanskih krizah,
ko je narod proti narodu, država proti
državi, ljudstvo proti ljudstvu, ko vse
kipi in vre, ko so vse strasti razpaljene
do viška in divja v srcu sovraštvo vse-
ga proti vsemu; ko je meč pretrgal vse
vezi in govori samo smrt, železo in
ogonj!

Pij X. je šel skozi vrata večnosti v
kraj večnega miru in pokoja. Naj bi
nam onstran groba kot zaščitnik vsega
krščanstva in vseh krščanskih naro-
dov pomagal s svojo molitvijo, da zasi-
je v Evropi po porazu naših sovražni-
kov solnce miru in krščan. civilizacije.

× × ×

SOŽALJE NAŠEGA CESARJA.

Dunaj, 20. avgusta. (Koresp. urad.)
Cesarjev generalni adjutant grof Paar

se je pripeljal danes k papeževemu
nunciju in mu v toplih besedah izre-
kel cesarjevo sožalje ob priliki smrti
papeža Pija X. — Nadvojvoda Evgen
je osebno prišel v nuncijaturo in izre-
kel sožalje. — Tudi več drugih članov
cesarske hiše je izreklo svoje sožalje. —
Popoldne sta kondolirala osebno zuna-
nji minister grof Berchtold in kardinal
dr. Piffel. Nadalje je prišlo v nuncijatu-
ro več diplomatov, med njimi nemški
poslanik pl. Tschirschky.

SOŽALNA BRZOJAVKA CESARJA VILJEMA.

Berolin, 20. avgusta. (Kor. urad.) Ce-
sar Viljem je poslal kardinalu Vanutelliju
naslednjo brzojavko: Prosim Vašo eminen-
co, da sporočite kardinalskemu kolegiju
izraz mojega najodkritosrčnejšega sočutja
ob globoki žalosti, ki jo čuti katoliška
Cerkve vsled izgube svojega poglavarja.
Viljem I.

SOŽALNA IZJAVA AVSTRIJSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA.

Rim, 21. avgusta. Avstrijski ministrski
predsednik grof Stürgkh je danes prišel k
dunajskemu papeževemu nunciju, katere-
mu je v imenu avstrijske vlade izrekel
najglobokejše sožalje povodom smrti sve-
tega očeta.

DUNAJSKI OBČINSKI SVET ZA UMRLEGA PAPEŽA IZREKA SO- ŽALNICO.

Dunaj, 20. avgusta. Dunajski mestni
svet je imel danes sejo. Ob začetku seje se
je spominjal župan Weiskirchner v gorkih
besedah pokojnega papeža. Poslala se je
sožalnica državnemu tajniku Mery del
Valu in dunajskemu nunciju. Pri župano-
vem govoru je občinski svet stal, na magi-
stratu vihra črna zastava.

× × ×

V LJUBLJANI

je včeraj jutraj zaplapolala črna zastava s
poslopja »Katoliške tiskarne«. Takoj se je
zbralo vse polno ljudstva, ki je z največjo
žalostjo sprejelo presenetljivo vest o smrti
vs. Očeta. Uredništvo »Slovenca« je z le-
taki na nekaterih trafikah javilo občinstvu
tužno vest. Dekanijskim uradom smo brzo-
javili. Kmalu nato so po Ljubljani turobni
glasovi cerkvenih zvona javljali smrt sv.
Očeta. Črne zastave se vijo s knezoškofij-
ske palače, spalače dež. vlade, dež. odbora
in dež. poslopij, magistrata, župnišč, »Ljud-
skega doma«, »Rokodelskega Doma«, »Za-
družne Zveze«, »Gospodar. zveze«, »Ljud-
ske posoilnice«, »Uniona«, sanatorija »Emo-
na« in tudi z mnogih drugih zasebnih po-
slopij.

SLOVENSKA KRŠČANSKOSOCIALNA ZVEZA

je danes v imenu slovenskega ljudstva or-
ganiziranega v »Slov. kršč. soc. zvezi« iz-
rekla prevzvišenemu knezoškofu dr. A. B.
Jegliču svoje najiskrenejše sožalje ob smrti
glavarja sv. cerkve.

POVODOM SMRTI SV. OČETA PAPEŽA PIJA X.

sta izrazila včeraj pri gospodu knezoškofu
svoje sožalje gospod deželni predsednik

ekscelenca Teodor baron Schwarz in
gospod dvorni svetnik Rudolf grof Cho-
rinsky.

× × ×

PAPEŽ — ŽRTEV VOJSKE.

Rim, 19. avgusta. (Kor. urad.) Neka
odlična oseba iz Vatikana se je izrazila,
kakor poroča »Giornale d'Italia« o pape-
ževi smrti sledeče: Sedanja vojska je raj-
nega papeža silno bolela in ni eden zad-
njih vzrokov, ki so povzročili njegovo
smrt. Pij X. se je nasproti tej osebi izrazil:
Kako rad bi vojsko preprečil! Koliko du-
hovnikov in klerikov bi moralo iti iz rim-
skih kolegijev na vojsko kot sovražniki!
Jaz kot papež in katoličan se tresem pred
vojsko in njeno grozo. — Pri teh besedah
so mu stale solze v očeh.

Rim, 20. avgusta. (Kor. urad.) »Tri-
buna« piše o papeževi smrti sledeče: Pa-
pež Pij X. je bil žrtev sedanje evropske
vojske. V zadnjih dneh je diktiral več de-
peš na vse strani, da bi vojsko preprečil.
Izbruh vojske mu je zadal smrtni udarec
in mu zlomil zadnjo moč, ki jo je še imel.

VELIK ČLOVEKOLJUB.

Rim, 21. avgusta. Kakor poroča »Tri-
buna«, je papež rekel v nekem trenutku,
ko se je zavedel, da bi rad dal svoje živ-
ljenje za to, da bi preprečil smrt tako ve-
likega števila mladih ljudi v vojski.

× × ×

SV. OČE NA MRTVAŠKEM ODRU.

Rim, 21. avgusta. Včeraj je Vatikan
smrt sv. očeta javil rimski občini. Župan
knez Colona je osebno spisal uradni spis
o papeževi smrti.

Rim, 20. avgusta. (Kor. urad.) Sveti
oče leži na mrtvaški postelji ravno tako,
kakor je umrl. Truplo čaka vatikanskega
kardinala kamerlenga Volpeja, da izvrši
običajne ceremonije. Obličje pokojnikovo
je neizpremenjeno, ustnici drži na smeh.
Roke ima prekržane in v njih drži mal
križec. Pri postelji stražita dva gardista v
galauniformi. Na vsaki strani postelje go-
rita po dve sveči. V predsobi stoji cel
gardni oddelek.

Rim, 20. avgusta. (Kor. urad.) Truplo
sv. očeta leži neizpremenjeno na mrtvaški
postelji. Ob desetih dopoldne je prišel v
Vatikan kamerlengo kardinal Volpe, ki je
izvršil predpisane ceremonije in obrede, se
prepričal o smrti in sprejel truplo v var-
stvo. Zdravnik Amici je nato s primernimi
injekcijami konserviral truplo sv. očeta.

Rim, 21. avgusta. Truplo sv. očeta so
prenesli včeraj ob 4. uri popoldne iz nje-
gove spalnice, kjer je umrl, v prestolno
dvorano. Nato je bilo omejenemu številu
oseb dovoljeno od 5. ure popoldne do 7.
ure zvečer ogledati si mrtveca. Jutri zju-
traj preneso truplo sv. očeta v kapelo
sv. zakramentov v cerkvi sv. Petra, nakar
bo bazilika od 9. ure naprej odprta občin-
stvu. Danes dopoldne so se vršile v vseh
rimskih cerkvah molitve za sv. očeta.
Okoli cerkve sv. Petra je jako živahno
gibanje. Okna mrtvaške sobe sv. očeta so
popolnoma odprta.

Rim, 21. avg. Med 5. in 7. uro včeraj
zvečer so prišli v prestolno dvorano Vati-

kana diplomatični zbor, zastopniki plemstva, visoka duhovščina, zastopniki verskih redov, da pred mrtvaškim odrom sv. Očeta mrtvecu izkažejo zadnjo čast. Sv. oče leži na mrtvaškem odru v prestolni dvorani, ki je odeta v rdeči damask. Ob odru stoji obo-rožena papeževa garda v gala uniformi. Sv. oče ima na sebi pontifikalno oblačilo, nad njim se raspenje baldahin. Ob odru gore štiri sveče. Truplo bo v tej dvorani raspo-stavljeno tudi jutri dopoldne, nakar truplo v slovesnem sprevedu prenese v cerkev sv. Petra. Kardinal komornik je s kardina-lom Mery del Vaalom, ki bo predsedoval prapravljeni kardinalski kongregaciji, za-pečatil privatno knjižnico sv. očeta ter je nato sprejel sožalne izjave načelnikov pa-peževe garde.

TRUPLA SV. OČETA NE BODO BALZAMIRALI.

Rim, 21. avgusta. Trupla sv. očeta ne bodo balzamirali. Po določilih umrlega papeža bodo izvršili na truplu injekcije, ki povzročajo konserviranje trupa.

KJE BO POČIVAL SV. OČE?

Rim, 21. avgusta. »Tribuna« poroča, da bo papež vsled lastne želje pokopan v cerkvi sv. Petra nasproti oltarjem sv. Procesa in Martiniana.

× × ×

SESTRA SV. OČETA NEVARNO BOLNA.

Rim, 21. avgusta. Bolezen sestre sve-tega očeta, ki je bila že dalje časa bolna, se je vsled žalosti silno poslabšala. »Tri-buna« poroča, da se je bati za življenje papeževe sestre.

NEČAK SV. OČETA DOŠEL V RIM.

Rim, 21. avgusta. Nečak sv. očeta, monsignor Parolin je došel iz Florence v Rim, šel pa ni v Vatikan, ampak k sestram sv. očeta.

× × ×

SV. OČE NI ZAPUSTIL NIČ PREMO-ŽENJA.

Rim, 21. avgusta. (Kor. urad.) »Gior-nale d'Italia« piše: Papež svojim sorodni-kom ni ničesar zapustil. Tudi naprej se bodo morali preživljati z delom. Šele zad-nja leta se je dal papež zavarovati za 10 tisoč frankov v korist svoji sestri.

× × ×

KONKLAVE ZA IZVOLITEV PAPEŽA.

Rim, 20. avgusta. (Kor. urad.) »Gior-nale d'Italia« piše o težavah, ki jih dela vojska zbranju konklave. Italija bo pa vse težkoče odstranila in bo skrbela, da bo Cerkev v tem pogledu popolno varnost zagotovila. Naj se svet prepriča, da Italija spoštuje svobodo Cerkev. In tudi ako bi Italija ne bila nevtralna, bi preskrbela za varnost in svobodo zborovanja kardina-lov. Nekateri ugišajo, da utegne biti nov kandidat za papeža kardinal Van Rossum, ki je nizozemski podanik in pripada kot tak nevtralni državi. Slišita se pa tudi imeni: Maffi in Ferrata. Italija bo poskr-bela za varnost vseh kardinalov vojskujo-čih se držav tudi v Rimu.

Rim, 21. avgusta. »Giornale d'Italia« poroča, da se konklave za izvolitev nove-ga papeža pred 30. avgustom ne bo mogel sniti.

Rim, 21. avgusta. List »Italia« po-roča, da je od sedanjih 61 kardinalov bilo samo 21 navzočih pri zadnji volit-vi papeža. Vse druge kardinale je ime-noval Pij X.

Rim, 21. avgusta. Laški zunanji minister je na zastopstva Italije v tu-jih državah poslal cirkularne depeše, v katerih jih obvešča, da Italija zagotavlja vsem kardinalom, ki se bodo udeležili konklave, popolno svobodo in da bo napram pri konklavu navzočim kardinalom izvrševala največje ozire ter jim dala najobširnejše olajšave.

× × ×

ZANIMIVOSTI IZZA VOLITVE PAPEŽA PIJA X.

Leon XIII. — »Luč z neba« — je umrl 20. julija 1903. Njegova nasled-nika je staro prorokovanje označevalo za »Ignis ardens« — »Goreči ogenj«. Ves svet — ne samo katoliški — je z veliko napetostjo pričakoval glasu kar-dinalov, ki so se takoj po Leonovi smrti zbrali k volitvi novega papeža. Konkla-ve se je začel 31. julija. V petek dopol-dne se je v Pavlinski kapeli v Vatikanu darovala sveta maša na čast sv. Duhu. Po sveti maši je msgr. Sardi imel govor, v katerem je poudarjal važnost vo-litve in od bodočega papeža zahteval svetost, učenost, pravičnost in ljubezen. Popoldne ob 5. uri so se kardinali po-dali v določene jim prostore; navzočih je bilo 62 kardinalov. Predsednik konklave je bil kardinal dekan Oreglia, tajnik pa msgr. Merry del Val, kasnejši državni tajnik Pija X.

Splošno se je smatralo, da bo za novega papeža izvoljen Rampolla, zad-nji državni tajnik Leona XIII., ker je imel med kardinali največ privrženecv. Zanj je bilo 10 italijanskih, 5 španskih

in vseh 7 francoskih kardinalov, dalje portugalski in belgijski kardinal. (Ram-polla je bil, kakor znano, prijatelj Slo-vanov in Francije.) Proti njemu so bili nekateri Italijani, potem pa avstrijski in nemški kardinali, Nizozemec in Ame-rikanec. Le-ti pa niso imeli nobenega določenega kandidata. Kot kandidata trozveze je časopisje nekako imenovalo kardinala Gottija, ki je kot prefekt Pro-pagande uspešno vodil celo misijonsko delovanje in bil menda osebno znan z nemškim cesarjem.

Prvo glasovanje, ki se je vršilo v soboto zjutraj, je imelo ta-le zanimivi uspeh: Rampolla 24, Gotti 17, Sarto 5, Serafino Vanutelli 4, Oreglia, Capece-latro, di Pietro po 2 glasova in Agliar-di Ferrata, Richelmy, Portanova, Ca-setta in Segna po 1 glas. Komplicirani akcesivni volilni način, ki ga je predla-gal eden kardinalov, je bil odklonjen. V soboto zvečer je bilo oddanih za Rampolla 29, Gottija 16 in za Sarta že 10 glasov; ostali so bili razcepljeni. Naj-zanimivejši dan je bila vsekako nede-lja. Pričakovalo se je, da bo ta dan od-ločilen in na trgu Sv. Petra se je zbralo nad 100.000 ljudi, ki so nestrpnno priča-kovali izida volitev. V konklavu samem pa se je med tem zgodilo nekaj nepri-čakovanega: Medtem, ko so kardinali pisali svoje glasovnice, je krakovski kardinal Puzina v imenu avstrijskega cesarja izrekel ekskluzivo proti Ram-polli. Kardinal dekan Oreglia je odgo-voril, da konklave tega naznanila na noben način ne more sprejeti. Ram-polla, proti kateremu se je obračal veto cesarja Franca Jožefa in ga očitvidno označil kot kandidata, ki trozvezi ni bil po volji, se je energično pritožil proti temu napadu na svobodo papeške volitve, obenem pa pristavil, da bi mu osebno nič ljubše biti ne moglo.

Trditev, da je veto avstrijskega ce-sarja preprečil izvolitev Rampolle, ni opravičena; kajti z majhno izjemo so vsi kardinali obsojali ta dogodek, kar se je pokazalo pri obeh nedeljskih gla-sovanjih, ko je ostal Rampolla na višini in dobil dopoldne 29, popoldne pa 30 glasov. Ne vsled veta, marveč vsled neomahljivosti tistih kardinalov, ki Rampolle niso marali, se je razbila njegova izvolitev. Njegovi privrženci so morali končno popustiti in kardinal Giuseppe Sarto, beneški patriarh, je stopal vedno bolj v ospredje. Veto je imel kvečjemu ta uspeh, da so se Ram-pollini nasprotniki vidno zedinili na enega samega kandidata, to je na Sarta. Le-ta je dobil v nedeljo dopoldne 21 in popoldne 24 glasov. Sicer je pa sedaj začel zanj jako vstrajno delati vele-vplivni kardinal Satolli. V ponedeljek zjutraj je Sarto dobil že 27, Rampolla pa samo še 24 glasov; zvečer Sarto 35 in Rampolla 16. V torek dopoldne je bil Sarto s 50 glasovi, to je z 8 glasovi čez potrebno dvotretjinsko večino — izvo-ljen. Od ostalih 12 glasov je Rampolla dobil 10, Gotti pa 2 glasova.

Kard. Sarto pač ni pričakoval, da bo izvoljen za papeža, kakor tudi veči-na ostalih kardinalov ne. Ko je odpoto-val v Rim, si je vzel returni vozni listek. Toda ni mu bilo namenjeno, da bi še kdaj videl tako drage mu Benetke; kakor pred njim Leon XIII. je moral tu-di on takoj prevzeti vlogo vatikanske-ga vjetnika. Kako težko se je odločil sprejeti izvolitev, se vidi iz tega, da je kasneje nekoč ta returni vozni listek v Benetke podaril začetkom leta 1913 umorjenemu grškemu kralju z beseda-mi: »Dam vam najljubše, kar imam!«

× × ×

ODPRAVA »VETA«.

Ekskluziva, to je pravica kakega vla-darja, da poda izjavo, da tega ali onega neljubega mu kandidata za papeško sto-llico izključuje, izvira iz nekdanje pravice potrjevanja, oziroma imenovanja papežev. Že nemški cesarji so se posluževali pra-vice, da so potrjevali papeže; pri tem so se sklicevali na to, da niso le zaščitniki Cerkev, temveč tudi njeni gospodje in cerkveni organi so državni uradniki. Tako so delali tudi germanski vladarji za časa preseljevanja narodov, ki so nekaj časa gospodovali nad Italijo, potem bizantinski vladarji in od Karola Velikega karoliški kralji. Karol Veliki sam je zahteval pra-vico, da je po svojem odposlancu dal pre-gledati volilni akt, in papež mu je moral priseči zvestobo. Otoni in njih nasledniki so pa papeže takorekoč imenovali in od-stavljali.

Samo po sebi se razume, da so cer-kvene stranke, ki so želele reform, vedno poizkušale ta svetni vpliv na volitev pa-peža polagoma omejiti. Najprej se je po-srečilo odpraviti pravico do imenovanja. S tem je bila omogočena vsaj svobodna volitev, kar dokazuje bula Nikolaja II. »In nomine Domini«. Toda tudi pravica za po-trditev je odpadla, ko je moč nemških ce-sarjev jela ginevati, moč papežev pa (zlasti izza Gregorija VII.) rasti.

Pravico do izključitve so imele države Francija, Španija in Avstrija, ki so smele ob vsaki papeški volitvi po kakem kar-dinalu označiti neljubega jim kandidata, ako je bilo videti, da bi izvolitev njega zadela. Izvir in čas te pravice nista ne-sporno dognana. Nekateri so mnenja, da je nastala tako, da je kaka država pri vo-litvi papeža dejansko vplivala na volitev in se je to od strani Cerkev trpelo — bo-disi radi politične premoči dotične države, bodisi iz splošnih političnih ozirov. To mnenje se utemeljuje s tem, da nevpoteš-tvanje »veta« v pravem oziru ni imelo no-benega vpliva na veljavnost papeških vo-litev. Drugi smatrajo veto za običajno pravo. Pij X. je zastopal stališče, da je bil veto že z bulo »Aeterni Patris« prepove-dan in je zato kot nepostavno obstoječe običajno pravo neveljavno. V konstituciji »Commissum nobis« z dne 20. januarja 1904 je izjavil, da so državni veto že nje-govi predniki z množičnimi zakoni obsodili. Bolj kakor kdaj prej mu manjka vsakega pametnega in pravičnega razloga. V tej konstituciji, kakor tudi v eni nasled-njih (»Vacate sede Apostolica«, 25. dec. 1904) je odločil, da ne sme noben kardinal od katerekoli države sprejeti naloga, da bi o priliki kake volitve naznanil njen veto, bodisi vsem kardinalom ali pa po-sameznim, direktno ali indirektno. Kardi-nali morajo ob svojem imenovanju priseči, da bodo te predpise izpolnjevali. S tem je veto faktično odpravljen.

Iz življenja sv. očeta.

(Konec.)

Preosnova cerkvene glasbe.

Preosnove so se pričele s cerkveno glasbo, ki se osobito v Italiji in še marsikje drugod ni dosti ozirala na čast hiše božje. Motu proprio dne 22. novembra 1903 ob-javlja obširne in podrobne predpise o tem predmetu in ustvarja takorekoč pravilnik za cerkveno glasbo. Nadaljnji Motu pro-prio dne 25. aprila 1904 izdaja nove litur-gične knjige gregorijanske koral in pre-puša uredništvo glasbenega dela fran-coskim benediktincem v Solesmesu.

Pij X. in cerkvene razmere v Italiji.

Kot rimski škof je izvedel Pij X. vizi-tacijo rimskih cerkv, ki niso bile od prvega četrstoletja minulega stoletja vizi-tirane. Nadalje je ukazal apostolsko vizi-tacijo vseh laških škofij, ki se je tudi iz-vedla. Za vizitatorje so izdelali marca 1904 posebno instrukcijo. Več škofov je bilo v Italiji vsled vizitacij odstavljenih. Ker je obstajalo v Italiji veliko semenišč, katerih uspehi zato niso bili povsod umljivo naj-boljši, je Pij X. več semenišč odpravil in ustanavljal okrajna semenišča. Studijski red za semenišča iz leta 1907. in seminar-ski red 1908., ki sta se izdala za laške ško-fije, sta sad izkušnji, ki si jih je pridobil Pij X. kot spiritual-ravnatelj v Trevisu in kot mantovski in benečanski višji pastir. Za rimsko cerkveno provinco je leta 1905. uvedel enoten katekizem.

Pij X. in cerkveno pravo.

Motu proprio 19. marca 1904 papeža Pija X. napoveduje enotno kodifikacijo cerkvenega prava. Posebni komisiji kar-dinalov in konzultorjev, najuglednejšim za-stopnikom teološke in kanonične vede se je naročilo sestaviti »Codex juris ecclesiae catholicae«. Sedanje cerkveno pravo nam-reč, kakor izvaja papež v svojem Motu proprio, ne ustreza povsod zahtevam, ki jih moramo od praktične postave zahte-vati. Papež nikakor ni pričakoval, da sam tudi doživi novi Corpus juris.

Zakonsko pravo.

Z dekretom »Provide« dne 18. januar-ja 1906 se je, kolikor se ta dekret ni od-pravil z dekretom »Ne temere«, poiz-kušalo deloma cerkvenoveljavno pripo-znati tiste zakone, ki dozdaj niso bili po cerkvenem pravu veljavni, a ki so veljavni po državnem. Važna določila so se izdala glede na mešane zakone.

Za celo katoliško Cerkev velja od 19. aprila 1908 naprej dekret z dne 2. av-gusta 1907, ki pričinja z besedami »Ne temere«, ki v nasprotju s tridentinom, ki zastopa glede zakonskega prava osebni princip, uvaža teritorialni princip; tako da za veljavnost zakona zdaj zadošča, če iz-vede poroko katerikoli škof ali župnik v svojem lastnem okrožju.

Preosnova rimske kurije.

Pri kuriji so bile preje nekatere kon-gregacije s posli preobložene, druge pa niso imele veliko dela. Nova kurialna kon-stitucija je znižala število kongregacij, določila natančno delokrog posameznih kongregacijam, ločila je pravosodje od uprave, uredila pristojbine in ustvarja uradniško pragmatiko, da prepreči pro-tekcijo.

Študij sv. pisma.

Kakor papež Leon XIII., je tudi Pij X. mogočno pospeševal študij sv. pisma. Dne 27. marca 1906 je naglašal v nekem apo-stolskem pismu, kako važno je študirati sv. pismo za teološko vedo, in je v 18 člankih razložil, kako naj se sv. pismo

proučuje. Leta 1906. je pismeno svaril pred ekscesi biblijske kritike. Ustanovil je tudi papeški zavod za proučevanje sv. pisma dne 7. majnika 1909. Za rektorja je bil imenovan učeni jezuit profesor vseučilišča v Inomostu pater Fonk.

Pastoralno delovanje.

Papež Pij X. je zelo skrbel za vzorno življenje duhovnikov in za gojitev verskega pouka. V tozadevnih enciklikah se pred-vsem ozira na razmere v Italiji, a živo do-kazujejo gorečnost papežev. Preosnoval je tudi redove sinov sv. Frančiška in je tes-neje spojil kapucine, frančiškane in mino-rite.

Socialno polje.

Na socialno polje posega Motu pro-prio 2. julija 1911, ki odpravlja nekaj praz-nikov. Pri nas v Avstriji, kjer izza časov Marije Terezije in Jožefa II. ni preveč praz-nikov in kjer tudi država katoliške praz-nike pripoznava, je na zunaj ostalo vse pri starem, samo da verniki niso ob odprav-ljenih praznikih obvezani, da morajo biti pri sv. maši in da ne smejo opravljati hlapčevskih del. Papežev dober namen, poma-gati delavstvu k večjemu zaslužku po no-vih delavnikih, je socialna demokracija za-vila in papeža zasmehovala. Njej ni ustre-gel ne Leon XIII. ne Pij X.

Dekreti o sv. obhajilu.

Evharistični papež Pij X. je 20. decem-bra 1905 smatral za najuspešnejše sredstvo, da pospeši versko-nravno življenje in ob-novi svet v krščanskem zmislu, kar najpo-gostejše sprejemanje sv. obhajila. Z dekre-tom dne 8. avgusta 1910 se določa kot sta-rostna doba za sprejem sv. obhajila sedmo leto, po okoliščinah nekoliko pozneje ali preje. Češčenju sv. Evharistije je posvečal Pij X. posebno pozornost. Pod njim so se pričeli prirejati velikanski evharistični sve-tovni kongresi. Po svetovnem evharistič-nem kongresu l. 1905. v Rimu se je sv. oče pustil na evharističnih svetovnih shodih po lastnem delegatu zastopati.

Posebno slovesno je praznoval Pij X. jubilej papeža Gregorja Velikega in letos 1600 letnico osvoboditve cerkve po Kon-stantinu Velikem. Devica Orleanska je bila pod njegovim papeževanjem proglašena za blaženo (18. aprila 1909), za svetnika pa med drugimi avstrijski redemptorist Kle-mens Marija Hofbauer.

Modernizem.

Pija X. izjave proti modernizmu so vzbudile veliko pozornost. Ognjišči mo-dernizma sta Francija in Italija. Dogma-tičen modernizem odreja, kar laški moder-nisti odkrito priznavajo, cerkvenim dog-mam njih absolutno veljavnost. Postopati je pričel papež proti modernizmu z dekre-tom »Lamentabili« 3. julija 1907, ki obsoja 65 tez modernistov. 8. septembra 1907. je izšla enciklika »Pascendi«, ki se obširno obrača proti modernističnemu pojavu. En-ciklika analizuje modernizem in ga pobija; vrhulega so se izdale tudi praktične od-redbe v tem oziru.

Motu proprio »Sacrorum antistitutum« z dne 1. septembra 1910 uvaža antimoder-nistično prisego.

Papež politik.

O Piju X. so ob njegovem nastopu so-dili, da ni politik, a samoočebni umevno se je bavil tudi z veliko politiko. Prvi njegov politični sodelavec je bil državni tajnik Merry del Val, ki je v konklavu leta 1903. kot prvi tajnik fungiral.

Z mednarodnim mirovnim gibanjem je stopil v stik s pismom, ki ga je doposlal 16. mednarodnemu mirovnemu kongresu.

V Italiji je Pij X. omejil določila »non expedita«, ki katoličanom prepovedujejo udeleževati se volitev. Laški škofoje so spo-razumno s papežem leta 1905. izjavili, da se sme dati v posameznih slučajih toza-devna dispensa, če gre za blagor duš in za najvišje cerkvene koristi. Nameravali so tudi ustanoviti katoliško stranko v Italiji. Praksa je zdaj v Italiji, da se katoličani smejo volitev v državni zbor tam udeležiti, kjer grozi, da zmagata kak nasprotnik Cer-kve. Volitve v provincialne in občinske za-stope pa niso bile nikdar prepovedane. Nasprotstvo različnih struj je dovedlo do krize v odboru »Opera dei Congressi« in z okrožnico državnega tajnika so se razen ene vse struje razpustile. Od papeža do-voljena organizacija katoličanov je po vzorcu nemškega katoliškega ljudskega društva leta 1906. ustanovljena z imenom »Unione catholica popolare italiana«.

Nasproti oficijelni Italiji so se razmere izdatno izboljšale. Omeniti je pa znano provokacijo brezverskega rimskega župana Nathana, na katero so odgovorili tudi ka-toliški Slovenci z velikim protestnim sho-dom v Ljubljani leta 1910.

Dogodki na Španskem, Portugalskem in na Francoskem so povzročali velike skrbi papežu. Na Španskem se je Cerkvi sovražni liberalizem nekoliko omilil, a na Portugalskem vlada framasonsko-anarhi-stična vlada, ki ni skoraj nič v zvezi z Va-tikanom.

Boj s svobodomiselnostjo Francijo.

Zelo težaven je bil položaj Cerkev pod Pijem X. na Francoskem. Prvič je zavzel

sv. oče stališče glede na francoska cerkvena vprašanja v govoru 18. marca 1904. Protestiral je nadalje, ko je obiskal predsednik francoske republike laškega kralja v Rimu, ne da bi posetil svetega očeta. Zveze francoske vlade z Vatikanom so se nato prekinile, pri čemer se je zgodil slučaj Montagnini. 9. decembra 1905 so izvedli na Francoskem ločitev cerkve od države. V ostrem boju, ki je sledil med francosko vlado in katoliško Cerkvijo, je papež zavrgel vse posredovalne predloge, po katerih naj bi se Cerkev državi podredila. Danes se nahaja sv. Cerkev na Francoskem v žalostnem stanju, a neupogljivost apostolske stolice že rodi dobre sadove. Katoličani so složnejši, francoski duhovniki, ki so se preveč držali žažrada, so pričeli nastopati v javnosti. Velika indiferentna množica se je pa kolikor toliko streznila, ker obljubljeni milijarde kongregacij ni dobil mali mož, marveč liberalni odvetniki in njih prijatelji v parlamentu.

V francosko krščansko akcijo je posegel Pij X. s pismom o »Sillonu« leta 1910. Papež je spoznal, da na to gibanje preveč vplivajo liberalci in protestantje, zato je zvezo razpusil. »Sillon« se je takoj podvrnil in obstaja zdaj v obliki diecezanskih zvez, ki so podrejene škofom.

Ostala upravna določila.

Važni so dekreti konzistorialne kongregacije z dne 3. decembra 1903 o poročilih škofov o stanju škofij in o predpisanih potovanjih škofov v Rim (Visitatio liminum). Veliko prahu v svobodomiselnih listih je dvignil dekret z dne 28. avgusta 1910 o administrativni odstranitvi župnikov. Pravni položaj župnikov se po prepričanju cerkvenih kanonistov v Avstriji s tem dekretom ni nič izpremenil. — Dne 9. oktobra 1911 je izšel dekret o udeležbi duhovnikov pri vodstvu denarnih zavodov in o sodnem stanju duhovnikov. — Za uradno glasilo rimske kurije je konstitucija »Promulgandi« dne 29. septembra 1908 določila časopis »Actus apostolicae sedis«, ki je zdaj absolutno merodajen.

Materam, vzgojiteljem in vsem prijateljem mladine!

Vsled žalostnih razmer, ki so po vojski nastale, ne trpe le odrasli, katerim je odvzeta priložnost, da si zaslužijo vsakdanji kruh, temveč zlasti še mladina, ki je po večini izgubila svoje reditelje in vzgojitelje. Sicer je precej poskrbljeno zato, da denarna podpora družini nadomesti očetov zaslužek, toda veliko večja je nevarnost npravne zapuščenosti in zanemarjenosti, ki preti mladini zlasti v mestih, njih okolici in po industrijskih krajih. Kdor pogleda nekoliko po Ljubljani bode lahko opazil večje ali manjše čete otrok, ki pohajkujejo po cestah, hodijo za vojaki in počenjajo vsakovrstne nesposobnosti. Nevarnost, da se v takih razmerah mladina pokvari in

podivja je tem večja, ker je lahko mogoče, da bode vojska dalj časa trajala in se redni pouk v šoli še več mesecev ne bode mogel pričeti. Ali naj je ves ta čas mladina brez očetovske skrbi, brez šolskega vzgojnega vpliva izpostavljena vsem nevarnostim pouličnega življenja?

Tukaj je nujno potrebna socialna pomoč. Zato je sklenila Vincencijeva družba v sporazumu z visoko c. kr. deželno vlado, deželnim odborom in mestnim županstvom, da se otvori v Ljubljani nekaj dnevnih otroških zavetišč, oziroma da se že obstoječa razširijo. V teh zavodih bodo otroci ves dan pod nadzorstvom, se navajali k primernemu delu, se igrali in razveseljevali. Opoldne bodo dobivali gorko južino, popoldne malico, zvečer pa se vrnili v svoje domače hiše. Na ta način se bode preprečilo poulično pohajkovanje, materam bode odvzet velik del skrbi za otroke in bodo lahko šle za zaslužkom, vsem družinam pa bode to podjetje v izdatno gmotno in duševno podporo.

Za sedaj so se določili v Ljubljani za otroška zavetišča sledeči zavodi: za dečke Marijanišče in Rokodelski dom v Komenškega ulici; za deklice: zavod pri Uršulinah, ljudska šola v zavodu baronice Lichenthurn. V šiški hiša Vincencijeve konference poleg kolodvora, na Viču: društveni dom in ljudska šola, v Mostah novo poslopje ljudske šole. Sprejemali se bodo šoloobvezni otroci od 6. do 14. leta. Po potrebi se bodo tudi za otroke pod 6. letom priredili posebni oddelki.

V Ljubljani naj se prijavi dečki: vodstvu Marijanišča ali zavetišča v Rokodelskem domu (Komenškega ulica 12), deklice predstojništvu uršulinskega samostana (na porti) in Lichtenturničnega zavoda. Za šiško sprejema prijave za vse otroke ga. Franciška Borštnar (Kolodvorska ulica št. 216 hiša nekdanje Vodovodne zadrage) in župni urad Marijinega oznanenja. Na Viču se je oglašiti pri šolskem vodstvu, v občini Vodmat—Moste—Sela pa v občinski pisarni. — Oglašiti se je najprimerneje dopoldan od 10.—12. ure. Kot donesek, ki ga je treba vplačati, se je določilo za vsakega otroka 20 vinarjev na dan, kar bodo stariši lahko vplačali v tedenskih ali mesečnih obrokih. V posameznih slučajih nujne potrebe in siromaštva se bodo otroci sprejeli brezplačno.

Stariši in prijatelji mladine! Prepričani smo, da je naše podjetje za sedanje razmere velekoristno in nujno potrebno. Zato vas prosimo, da nas podpirate s svojim vplivom. Ni dvoma, da mnogim otrokom mnogo bolj ugađa pohajkovati po ulicah in se potepati, kakor bivati pod nadzorstvom ali se pečati s primernim delom. Zato je pa dolžnost starišev in vzgojiteljev, da preprečijo podivjanost in razbrzdanost, ki preti mladini v sedanjih časih in nas podpirajo pri našem rešilnem delu. Najboljši pripomoček za to so »Otroška dnevna zavetišča«.

Patronat
Vincencijeve družbe za mladino.

Velikanski uspehi Nemcev v Belgiji. — Nemci uplenili mnogo vojnega materijala in vjeli 500 sovražnikov. — Nemci ukorakali v Bruselj.

Včeraj smo dobili brzajavko, da se na zahodnem vojnem pozorišču pripravljajo odločilne operacije. Ze včeraj se je to videlo iz poročil, da je nemška kavalerija pri Pervezu vrgla celo francosko divizijo nazaj in ji zadala mnogo izgub. Nadalje so nemške čete pri Weilerju premagale francosko pehotno divizijo in jo vrgle čez Vogese nazaj. Danes pa prihajajo še naslednja poročila:

NEMŠKI USPEHI V BELGIJI PROTI FRANCOZOM.

Berolin, 20. avgusta. (Koresp. urad.) Wolffov biro poroča: Nemške čete so pri Tirlemontu zaplenile eno poljsko in eno težko baterijo ter eno zastavo, ujele so 500 sovražnikov. Nemška kavalerija je vzela sovražniku pri Pervezu dva topova in dve strojni puški.

Berolin, 20. avgusta. Wolffov urad poroča: Nemške čete so včeraj vkorakale v Bruselj.

Zadnji boji pri Gemblonxu in Pervezu (severno od Namurja) so skoro gotovo krili nemško armado, da je nemoteno prodrala od Lütticha severozahodno čez Tirlemont proti Bruselju. Bruselj je glavno mesto Belgije in leži sredi dežele. Od Lütticha je oddaljen severozahodno pri-

bližno 90 km, od Namurja pa okoli 60 km. Belgijski kralj je gotovo že naprej čutil, kaj se bo zgodilo, ker je že pred več časom zapustil Bruselj in se podal v Antwerpen. Bruselj sam šteje okoli 200.000 prebivalcev, predmestja pa okoli 500.000, skupno ima tedaj Bruselj blizu 800.000 prebivalcev. Prebivalci govore deloma francoski, deloma flamski jezik. Veliko pa je tudi Nemcev. V zadnjih 25 letih se je Bruselj zelo povečal in tudi polepsal, tako da ga imenujejo mali Pariz. Bruselj je tudi sedež belgijskega kralja.

PREKI SOD IZDAJICAM.

Okrožni ravnatelj Gebweiler pri Mülhausnu je objavil: Iz hiš se je streljalo na naše vojake. Naznanjam, da bo po prekem sodu vsak hišni posestnik ustreljen in tista hiša zažgana, iz katere se bo streljalo na vojake.

VIŠJI ANGLEŠKI POVELJNIK FRENCH V PARIZU.

Angleški general French je došel 15. t. m. s svojim generalnim štabom v Pariz. Sprejel ga je notranji minister Malvy. Izkazali so mu vojaške časti. Parižani so ga navdušeno sprejeli. French je obiskal tudi Poincaréja, s katerim se je razgovarjal pol ure v navzočnosti min. predsednika Vivianija in ministra Daumerguea in Messimya. General French se je na to odpeljal v vojni ministrstvo.

Nemčija odgovori na japonski ultimatum odklonilno.

Berolin. Nemčija bo na japonski ultimatum odgovorila odklonilno, ker se voj-ska odloči na evropskih bojiščih.

Berolin, 20. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov biro objavlja naslednjo brzajavko iz Kiautschaua: Potrjujem sprejem poročila o japonskem ultimatu. Svojo dolžnost bomo vršili do skrajnosti. Guverner.

KAJ STORE ZEDINJENE DRŽAVE.

Berolin, 19. avg. »Berliner Tageblatt« priobčuje interview s prejšnjim ameriškim poslanikom v Parizu, Whitejem, o morebitnem japonskem ultimatu Nemčiji. Interview izvaja, da bi ameriške Zedinjene države ti spremembi stvari posvečale seveda prav posebno pozornost. Nikakor da ni v interesu severnoameriške Unije, da bi se Japonska in Rusija na skrajnem Vzhodu okoristili in postali ondi izključni zapovedujoči sili. V prvih vojnih dneh je zedinjena Nemčija napravila nanj nepozaben vtis npravne velikosti nemškega naroda.

Na morju.

USPEHI NEMŠKIH KRIŽARIC.

Berolin, 20. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov biro poroča: Mali nemški križarici »Straßburg« in »Stralsund« sta odplule zadnje dni v južni del Severnega morja. Ob tej priliki je zapazila križarica »Straßburg« ob angleški obali dva sovražna podmorska čolna, katerih enega je z nekaj strelji potopila. »Stralsund« je prišla v boj z večimi torpednimi rušilci. Dva rušilca sta bila poškodovana. Ob tej priliki se je vnovič dognalo, da ni ob nemški obali in v nemškem vodstvu nobene sovražne ladje in da se promet nevtralnih ladij vrši nemoteno.

ČRNOGORCI PRIČAKUJEJO ANGLEŠKE LADJE.

Rim. Iz Cetinja se poroča graškim listom: V Baru pričakujejo z veliko nestrpnostjo angleško brodovje. »Corriere d'Italia« piše: Bar bode na to še dolgo čakal. Angleži in Francozi se bodo premislili udreti v Adrijo in poiskati nepreračunane nevarnosti, ki jim preté iz dalmatinskih prelivov in morskih očin.

ANGLEŠKA MORNARICA PRED DARDANELAMI.

Atene. Laška ladja »Sicilija«, ki potuje iz Carigrada v Brindisi, je prišla v Pirej. Njen kapitan pravi, da je med otoki Tasos in Samotrake srečal veliko angleško mornarico, ki je plula proti Dardanelam. Poveljnik eskadre je zahteval od nje, da mu pokaže potne liste in legitimacije, šele potem mu je dovolil, da sme potovati naprej. Kapitan »Sicilije« pravi, da je videl v Bosporu križarici »Göben« in »Breslau« v popolni vojni opravi, in slišal, ko so govorili, da so obe križarici zasedli turški mornarji. Nemci se vrnejo skozi Rumunijo domov.

»ZENTA«.

Oklopna križarica »Zenta«, ki jo pogrešajo, je bila izpuščena leta 1897. v morje. Obsega 2350 ton, stroji jo gonijo s 7200 konjskimi silami, dolga je 92, široka 12 m in vozi 4-3 m globoko. Oklop je debel 50 mm. Oborožena je z 18 brzostrelnimi topovi, strojnimi puškami in s cevmi za izpuščanje torpedov. Posadka šteje 305 mož.

KAJ SE GODI V SEVERNEM MORJU?

»Grazer Tagblatt« priobčuje naslednjo brzajavko iz Milana 19. avg.: »Corriere della Sera« poroča iz Londona: Sem niso dospele nobene vesti o brodovju. Kaj pa godi sedaj v Severnem morju? Pred dvema dnevoma je tiskovni urad naznanil, da se ondi vrše veliki pomorski boji, a v angleških vodah vlada strahoten mir, medtem ko se na kopnem razvijajo armade v svoji največji sili. Na merodajnih mestih trdijo, da je mirovanje nemškega brodovja pripisati gosti megli, ki že nekaj dni leži na Severnem morju in ki Nemcem onemogočuje vsak napad. Angleško prebivalstvo je veselo tega nepričakovane premirja. Včeraj in danes so dospeli danski parniki s 600 tonami živil; za jutri se pričakuje nov dovoz živil. Vsled teh velikih množin živil so se znižale cene. Zatrjuje se, da je dovoz živil iz severne in južne Amerike zagotovljen, ker je Atlantski ocean prost sovražnih ladij.

ANGLEŽI NISO TOLIKO NEMŠKIH LADIJ ZAPLENILI, KOLIKOR SO NEMCI PRIČAKOVALI.

V Hamburgu so pričakovali, da bodo sovražniki veliko nemških parnikov zaplenili na morju, ker ne bodo še potem brezšičnega bregovja obušarili.

Kdor je videl sveto resnobo in pošteno voljo, s katero je cela Nemčija sprejela dolžnosti nasproti domovini, kdor je mogel občudovati čudovito organizacijo, katero so si ustvarili Nemci v armadi in mornarici, ta ne more misliti, da bi mogli biti premagani.

JAPONCI BODO OSTALI NA VZHODU.

Rotterdam, 20. avgusta. (Kor. urad.) Nizozemski list »Kurant« prinaša angleški komuniké, iz katerega je razvidno, da se bo Japonska omejila na bojišče na vzhodu. To sledi iz angleško-japonske pogodbe, po kateri ima Japonska dolžnost varovati angleške interese na vzhodu in pa integriteto Kitajske.

NEMČIJA ZARUBILA JAPONSKI DENAR.

Berolin, 21. avgusta. Nemčija je zaplenila japonski denar, naložen pri Nemški banki v Berlinu.

o izbruhu vojske. Zdj se dozna, da število zaplenjenih ladij ni veliko. »Times« so dne 6. t. m. poročale, da so do 5. t. m. Angleži zaplenili 21 nemških trgovskih ladij, večinoma manjše parnike. Tiste nemške trgovske ladje, ki se lahko izpremene v vojne ladje, so nvarnem.

Berolin. Ob angleškem obrežju so nemške ladje položile nad 2000 min.

ANGLEŠKA MORNARICA NIMA MORNARJEV.

Kelmoraj, 17. avgusta. Glasom poročila lista »Kölnische Zeitung« trpi Anglija na velikem pomanjkanju sposobnih mož za službo na vojnih ladjah. V Aberdeenu so Angleži ponujali pomorščakom tamošnjih ribiških parnikov po 800 mark mesečne plače, če takoj stopijo v angleško službo. Mornarji so ponudbo odklonili.

Upor na ruskem brodovju v Črnem morju.

Bukarešt, 17. avgusta. Zasebno se poroča iz Odesa, da so se mornarji neke vojne ladje uprli. Odkrli so pokorščino in začeli prepevati revolucijske pesmi. Nek mornar je zaklical: Dol z vojno! Dol s carjem! Nato ga je kapitan takoj ustrelil. Več mornarjev je kapitana napadlo, zabodlo in vrglo v morje. Okoli 50 pomorščakov so zaprli in po nagli sodbi ustrelili. Vsled tega dogodka je ruska mornariška uprava dala strogo zaslišati mnogo moštva z drugih parnikov. Kdor je količakaj sumljiv, so ga zaprli.

Sofija. Mornarji črnomoškega ruskega brodovja so na več ladjah napadli častnike in so se polastili ene oklopnice. Čuje se, da so v Odesi izbruhnili veliki požari.

Odesa, 21. avgusta. (Kor. ur.) Na oklopnem parniku »Jeostazij« je izbruhnil upor. Kapitan ladje je umorjen. Morilce so ustrelili po naglem sodu. V Odesi so veliki nemiri, katerih se udeležujejo vojaki in mornarji. Uporniki grade ob pristanišču barikade, pri katerih je že prišlo do večjih bojev. Boji trajajo dalje.

Proti Rusom.

RUSKI VJETNIKI.

Budimpešta. »Esti Ujsagu« poročajo iz Szatmara, da je prišlo tja 7800 ruskih vjetnikov. Polovica je internirana v samem Szatmaru, druga polovica pa v Nyiregyhaza. Vsi ti so ruski Poljaki, ki so izročili našim vojakom svoje orožje in so izjavili, da se proti naši vojski ne bore.

JUSTIFICIRANJE 28. SPIJONOV.

Lvov, 19. avg. Lvovski dnevnik poroča: Ponesrečeni napad na gališko obmejno mesto Sokal od strani kozakov ima kot posledico vojaško-pravno postopanje proti številnim prebivalcem iz sosednje vasi. Ta kraj je vol. okraj sedaj zaprtega državnega poslanca Markova, ki je bil dolga leta predmet rusofilskega hujskanja. In tako je prišlo, da se je v vasi Skomorohi naselilo nekaj špijonov, ki so proizvodili z dogovorjenimi znamenji vpad nekaj stotnih kozakov. Ko je bil sovražni napad odbit, so takoj zaprli špijone, ki so bili izročeni lvovskemu divizijskemu sodišču. Bilo je 26 mož in 2 gospe. Obsojeni so bili na smrt in v vasi Skomorohi javno obešeni.

KORUPCIJA V RUSKI ARMADI.

Kakor poroča »Kölnische Zeitung«, so ruski dragonci na meji prodajali svoje konje po 30 rubljev in nato dezertirali. V nekem mestu blizu Vzhodne Prusije bi morali biti na nogah trije regimenti kavalerije. Razstavljeni bi bili v vojni vojski.

Vsako slovensko županstvo bodi naročeno na „Slovenca“!

samo za 1 regiment, druge konje so častniki skrivaj prodali. Kljub čuječnosti vojne uprave se v armadi zelo krade. Tatvina je postala, skoro bi rekel, šega v ruski armadi.

JUNAŠTVA NAŠE FINANČNE STRAŽE.

Ramo ob rami z našim hrabrim orožništvom se bori ob gališko ruski meji naša hrabra finančna straža. Oba zbor sta se minule dni junaško držala. Malemu oddelku ljudi, 18 orožnikom, 20 finančnim stražnikom in malobrojnemu številu črnovojniki- kov se je posrečilo, da so držali v šahu štiri dni 2000 Rusov s topovi in strojnimi puškami tako, da niso mogli pri Leszniovu proti Brodyju prekoračiti meje. Držali so se, dokler ni došla na pomoč ena domobranska stotinja in dragonci. Tudi v bojih pri Strzemilci, Kapusnicah in ob junaškem boju pri Podwoczyski 6. t. m. so se finančni stražniki hrabro borili. Tu sta padla respicient Bronislav Wanyura in nadpaznik Kohut.

Finančni nadpaznik Jaremkiewicz, Szlachetka in Lochacki so sami pri Baralu ob Zbružu odbili napad kozakaškega oddelka. Padla sta dva kozaka, dva sta bila ranjena in zaplenjena dva konja.

RUSKI VELIKI KNEZ UJET NA NEMŠKEM.

Berolin, 17. avgusta. »Neue gesellschaftliche Korrespondenz« poroča: Ruskega velikega kneza Konstantina, ki se je v spremstvu carice-matere po pričetni nemški mobilizaciji pripeljal pod izmišljenim imenom državnega svetnika Kulova, v Berolin, so internirali v nekem zdravilišču, kjer bo moral počakati na konec vojne. Veliki knez Konstantin je aktiven vojak; zato ne sme domov.

RUSI OSVOJILI NAVADNO NEMŠKO ZASTAVO.

Berolin, 18. avgusta. Wolfov urad poroča iz Darkehna: Rusi glasno slavé osvojitve ene nemške zastave, ki so jo baje osvojili v boju pri Marggrabovi. To je pa le neka zastava, ki se ob slavnostnih priložnostih izvesi na poštnem poslopju.

BJÖRNSONOV SIN PROTI RUSOM.

Björn Björnson objavlja pismo, v katerem ostro obsoja postopanje Rusije, ki je izzvala sedanjo vojsko. Vojska Nemcev proti Rusiji je sveta vojska. Niso obupani, marveč mirni, kakor to pristoji velikemu narodu.

HARTWIGOV ARHIV.

Dunaj, 20. avgusta. (Uradno.) Arhiv umrlega ruskega poslanika v Belgradu, Hartwiga, ki je bil ob izbruhu vojne prepeljan iz Belgrada v Sofijo, so sedaj prenesli v Bukarešt. V Rusijo se ga ne upajo spraviti, ker ondi neugodno presoja vojne šanse.

Perzija proti Rusiji in Angliji.

Iz Carigrada se poroča: Po vsej Perziji je opažati močno gibanje proti Rusiji in Angliji, katero pridobiva vedno več tal in utegne v kratkem dovesti do odkrite vstaje med obema protektoratskima državama. Na vseh večjih krajih, zlasti v Severni Perziji se zbirajo prostovoljne čete. Govori se o predstoječi proklamaciji »svete vojske« proti Rusiji. Mnenje prebivalstva stremi za tem, da se čim prej sklene trdna zveza s Turčijo. V oči gled dosedanjim nepremostljivim verskim diferencam med Turki in Perzijci je to posebno značilen simptom.

Proti Srbiji.

VAŽNOST PREHODA ČEZ SAVO PRI PROGARJU.

Poročali smo včeraj, da so naše čete pri Progarju prekoračile Savo in 14. t. m. zavzele Obrenovca. To je velike važnosti. Z zavzetjem Obrenovca je naša armada pridobila tretji prehod v Srbijo, in sicer se vrste ti prehodi: čez Drino pri Loznici-Lješnici, čez Savo pri Šabcu in Progarju. Obrenovac je zelo važna točka blizu Belgrada. Od tu bodo naše čete lahko podpirale druge čete, ki so prodrle na drugih krajih severozahodne Srbije. Skozi Obrenovac vodi železniška proga proti Valjevu. Od te proge se odcepi pri Lajkovcu 35 km dolga želez. proga, ki veže glavno progo Belgrad-Niš. Ker je prehod pri Progarju precej bolj južno kot Belgrad, bi ne prišlo nepričakovano, ako bi se glavno mesto samo ne vdalo, ker so srbske čete, ki branijo Belgrad, v nevarnosti, da jim naše čete ne zapro poti v Srbijo. Sedaj se bodo francoske in srbske laži kmalu razblinile ob moči neutajljivih dogodkov.

ŠE ENO ZANIMIVO POROČILO O ZAVZETJU ŠABCA.

Neki v Budimpešto prepeljani ranjenec opisuje zavzetje Šabca takole:

Dva dni predno smo zavzeli Šabac, je poizkusilo prehod čez reko iz Klenaka v Šabac 30 mož. Po noči smo se nameravali na drugi breg prepeljati čolnom. Komaj priveslamo na sredo reke, ko so naš obsi-

pale kroglice. Izpoznali smo, da se naš na- klep ne posreči, ker so Srbi pripravljeni. Veslali smo nazaj in videli da se dajejo iz Klenaka z lučjo singnali Srbom. Izdani smo. Sledili smo signalom do hiše, kjer so se nahajali izdajalci. Sedeli so na vrtu in se razgovarjali o svojem posrečenem dejanju. Bili so trije Srbi. Mi smo jih prijeli in jih takoj usmrtili. To je bilo 12. avgusta. Čez dva dni je bil postavljen most. Naši polki so odkorakali v Srbijo. Z bajoneti smo Srbe vrgli iz njih postojank. Srbov je padlo veliko mrtvih in ranjenih. Naši so potegnili na treh straneh žične ograje, skozi četrto, odprto stran je po 10 do 12 urah vdrila ena srbska divizija. Unel se je hud ožen, sledil je boj z bajoneti. Izgube so bile na obeh straneh, a Srbov je padlo več kakor naših. Mnogi srbski četaši so padali na tla, kakor bi bili padli in bili mrtvi, a ko so jih naši pustili, so se vzvrnili in na nje streljali. Tudi srbski civilisti so oboroženi. Deset do dvanajst letni dečki so tudi streljali. Neki 70 letni stavec, ki je bil vjet, je izjavil, da je brez orožja, a odprl je okno in vstrelil nekega našega častnika v nogo. Ko nas je napadla srbska divizija, je pričela streljati naša artiljerija, ki je v Šabcu veliko hiš porušila.

DRAGINJA V NIŠU.

Neki iz Niša v Sofijo došli potnik pripoveduje, da je v Nišu taka draginja, da stane kg slabega kruha 2 franka. V velikih kotlih kuhajo na trgu svinjsko meso, ki ga prodajajo majhen kos po en frank.

POBRATIMSTVO RUMUNSKIH IN BULGARSKIH OBMEJNIH STRAŽ.

»Universul« poroča, da so se ob meji bratili v navzočnosti rumunskih in bulgarskih častnikov njih vojak. Neki rumunski podčastnik je v svojem nagovoru naglašal, da napoči kmalu ura, ko bodo Rumuni in Bulgari kot bratje skupaj korakali. »Bog daj!« so odgovarjali Bulgari.

KONZUL TIGELSTRÖM.

Dunaj, 20. avgusta. (Koresp. urad.) Bivši ruski konzul v Sarajevu Tigelström, ki je bil v Budimpešti interniran, nato pa vsled bolezni izpuščen, je včeraj dospel sem in se podal v Švico.

KRONSKI SVET V BULGARII.

Sofija, 20. avgusta. (Kor. urad.) Vodja opozicionalne stranke je poslal ministrskemu predsedniku prošnjo, naj bi se z ozirom na nejasni mednarodni položaj nemudoma sklical kronski svet, da sklepa o stališču Bulgarije.

BULGARSKI VSTASI ZBRANI.

Iz Aten brzojavljajo, da je zbranih pri reki Strumnici okoli 10.000 bulgarskih vstajev pod vodstvom znanega Sandanskega, bulgarski general Šopov pa se pripravlja, da udre v Grčijo.

GRŠKA VOJSKA NA BULGARSKI MEJI.

Iz Soluna se poroča: Grška vlada je zapovedala, naj gresta proti bulgarski meji po ena divizija 3. in 4. armadnega zbora.

GIBANJE GRŠKE VOJSKE.

Carigradski grški časopis »Hronos« poroča, da so na grško-srbsko in na bulgarsko-grško mejo odšli veliki oddelki grškega topništva.

RAZPAD HRVATSKO-SRBSKE KOALICIJE NA HRVASKEM.

Osješka »Drau« poroča, da sta oba podpredsednika hrvatskega sabora izjavila, da izstopata iz koalicije, ker nočeta nič več biti s Srbi v eni stranki. Ako je ta vest resnična, potem je koalicija doigrala svojo ne ravno lepo ulogo. Star pregovor pravi — kadar tone ladja, takrat jo zapuščajo miši...

Prvi tr je izkazi naših izgub.

Kakor smo že včeraj poročali, je izšlo dovoljenje, da sme odslej tudi časopisje ponatiskovati izkaze o izgubah in poročila osrednjega izvestilnega urada o ranjenih in bolnih. Ni dvoma, da se bodo v časopisju vrinile mnogokrat tiskovne pomote; zato naj se vsak prizadeti vselej do dobra prepriča o resničnosti podatkov iz uradnih obvestil, ki se jih lahko naroči. V naslednjem priobčujemo prve tri dose- daj objavljene izkaze o izgubah:

I. izkaz (objavljen 12. avgusta): častniki: nadporočnik Ivan Knerler, ranjen; major Tschauder, ranjen, oba v praski dne 1. avgusta pri Branjevu; moštvo: infanterist Matija Bayer, ranjen v praski pri savskem mostu 2. avgusta; korporal Jožef Berecz, ranjen ob dopolnilnem dovozu municije straži na Burmi; infanterist Gabor Biro, ubit ob sovražnikovem napadu na stražo na Burmi; poddesetnik Jožef Farkas, ranjen v praski pri savskem mostu 2. avgusta; infanterist Pavel Kovacs, ubit ob sovražnikovem napadu na stražo na Burmi; četovodja Schwabendorf, težko ranjen v praski pri Branjevi 1. avgusta; infanterist Emerih Veres, ubit v boju pri savskem mostu; infanterist Zatyko, ranjen v boju pri savskem mostu.

II. izkaz: častniki: poročnik Friderik Schmidt, ubit ob zavzetju Bujukliča; moštvo: poddesetnik Stanislav Kosiba, ubit ob patroliranju na Drini; infanterist Fran Regiec, ubit ob zavzetju Bujukliča na Drini.

III. izkaz: moštvo: infanterist Zoltan Borby, ranjen; ulanec Aleksander Olijuyk, ubit 9. avgusta.

Italija.

ITALIJA IZDA ZA 350 MILIJONOV DRŽAVNIH NAKAZNIC.

Rim, 18. avgusta. Finančni minister je pooblaščen, da izda za 350 milijonov novih državnih nakaznic po 10 in 5 lir, ki so popolnoma krite s srebrnim denarjem v državnih blagajnah. Dalje je finančni minister pooblaščen izdati nakaznice po 1 in 2 liri, ki so istotako krite s srebrnim denarjem.

KAKO SO POSTOPALI FRANCOZI Z ITALIJANI.

Francozom prijazni milanski »Secolo« objavlja: 4000 Italijanov je delalo pri zgradbah trdnjave Belfort. V soboto prijezdi en švabron francoskih vojakov, ki so vzeli meni nič tebi nič Italijane v svojo sredo in jih odgnali čez mejo. 25 dnin so izgubili. »Mučili so nas, kakor da smo sovražniki. Neko stanko so vrgli trikrat na tla. Ker ni hotela marširati, ji je neki vojak uho s smodko zažgal. Italijan Leone Mormoni iz Bergamo je bežal iz Belforta, ker so mu s palico grozili. Enega laškega delavca so usmrtili. V Nancyju so privezali Italijane na repe konj in so jih vlačili po mestu. Druge so s puškinimi kopiti gonili čez mejo.

Močna opozicija proti vojski na Angleškem.

V seji angleške zbornice 3. t. m. je bila opozicija proti vojski zelo močna. Grey je naglašal, da je za Anglijo nevtralnost Belgije neobhodno potrebna. Če zmaga Nemčija, bi bili Belgija in Nizozemska odvisni od nje in bi postala Nemčija v Severnem morju premočena. Keir Hardie je rekel, da vodi Greya le zavist v vojsko. Posamezni liberalni poslanci so izjavljali, da je vojno razpoloženje le poulično kričanje in so izrazili bojazen, da izbruhne vsled lakote revolucija. Delavski svet na Angleškem je že pred desetimi leti izračunal, da se v Angliji tudi v mirnem času krog 7 milijonov ljudi komaj preživi in izhaja pri tedanjih zmernih cenah. Pri zvišanju cen za življenjske potrebščine, kakor se navadno pojavijo za časa vojske, bo tem sedmim milijonom angleških revežev nemogoče se preživljati. Poleg tega se bo to število še pomnožilo za več milijonov brezposelnih. Gladna desetmilijonska množica angleškega prebivalstva bo, kakor prerokuje angleški pisatelj Mannes Howe, z elementarno silo pritiskala na vlado, da kmalu sklene mir, in sicer za vsako ceno.

V britiški Indiji vre.

Iz Carigrada poročajo: V vzhodni Indiji vlada med mohamedanci globoko segajoča nezadovoljnost proti Angliji, ki je dovedla v nekaterih krajih do ogorčenih izbruhov. Turški emisarji prepotujejo deželo in jih povsod prebivalstvo z navdušenjem sprejema. Vlada ni v stanu, da bi izvedla od Londona zahtevano vposlatev britiških čet iz Vzhodne Indije v Egipt, ker vse moči v deželi nujno rabijo. Podkralj se je vrnil s svojega poletnega bivališča v Kalkuto in se vsak dan posvetuje z najvišjim poveljnikom. Linjska ladja »Swiftsue« (12.000 ton) in tri male križarke so odplule iz Bombaja v nezna- no smer.

Razna poročila.

ČASTITKE VRHOVNEGA POVELJNIKA NADVOJVODE FRIDERIKA CESARJU.

Dunaj, 20. avgusta. (Koresp. urad.) Vrhovni poveljnik avstro-ogrške armade nadvojvoda Friderik je poslal cesarju ob priliki rojstnega dne iskreno brzojavno častitko v imenu cele armade in mornarice. V brzojavki posebno poudarja zvestobo, udanost in hrabrost naših čet, ki so pripravljene za težek boj in ki so na severu in jugu deloma že v sovražni deželi. Na cesarjev rojstni dan armada vnovič prisega zvestobo do smrti, katero prisego je mnogoteri vojak že izpolnil. Brzojavka konča z besedami: »Bog blagoslovi, Bog ohrani in obvaruj Vaše Veličanstvo, našega vroče ljubljenega cesarja!« — Cesar se je za častitko iskreno zahvalil. V svoji zahvali poudarja, da popolnoma zaupa svoji armadi in njenim voditeljem ter pošilja vsem vojakom srčen pozdrav njihovega vojnega gospoda,

AVSTRIJSKI MAJOR PADEL.

Dunaj, 21. avgusta. (Kor. ur.) Listi poročajo, da je padel poveljnik 8. pionirskega bataljona v Klosterneuburgu, major Winterhalter. Zadela ga je sovražna krog- lja iz zasede.

TISZA SE VRNIL V BUDIMPEŠTO.

Dunaj, 20. avgusta. (Koresp. urad.) Ogrski ministrski predsednik grof Tisza, ki je imel danes daljšo konferenco z zunanjim ministrom grofom Berchtoldom, se je popoldne z avtomobilom odpeljal v Budimpešto.

ZNIZANJE OBREŠTNE MERE.

Dunaj, 20. avgusta. (Kor. urad.) Avstro-ogrška banka je znižala pri diskontu obresti od 8,8% na 6%.

ANGLIJA NAMERAVA NEMČIJO IZSTRADATI.

Kakor se poroča iz Rima, je »Tribuna« izvedela, da Anglija ne namerava nobene bitke na odprtem morju, marveč da hoče Nemčijo izstradati.

RUMUNE IZGNALI IZ FRANCIJE.

Bukarešt, 19. avgusta. Tukaj je vse zelo bridko zadela vest, da so vsi Rumuni izgnani iz Francije.

FRANCOZI IZPUSTILI INTERNIRANEGA OGRSKEGA PROFESORJA.

Budimpešta, 21. avgusta. (Kor. ur.) Član magnatske zbornice, vseučiliški profesor Aron Müller, ki je bil v Nogentu na Francoskem interniran, potuje čez Turin v Budimpešto.

VOJAŠTVO ZTPLENILO TVORNICO V SARDARJU.

Bud. korespondenca poroča: Listi trde, da je vojaštvo zaplenilo Chardonetovo tvornico svile v Sardarju zato, ker gre za tvornico, ki se je s francoskim denarjem ustanovila. To ni res, pač je pa vojaška uprava tvornico zato zarubila, ker se lahko v njej izdeluje dinamit.

PANAMSKI KANAL ODPRT.

New York, 21. avgusta. Panama kanal se je otvoril.

× × ×

KAKO DALEČ SE ČUJE GROMENJE TOPOV.

Strokovnjaki so izračunali, da se čuje gromenje topov v večjih bitkah 170 do 340 km, najbolj pa v daljavi 210 do 270 km; celo višje gore tega ne ovi- rajo. Za daljavo 170, oziroma 340 km rabi zvok 8 in pol, oziroma 17 minut.

× × ×

KAKO JE S POBIRANJEM DAVKOV ZA ČASA VOJNE.

Vsled naredbe finančnega ministra se proti osebam, ki so vpoklicane v vojaško službo, ne bodo vršile eksekucije, ako poizvedbe v dotičnem slučaju doženejo bedo. Sicer pa se finančnim deželnim oblastvom naroča, da pozovejo davčne obvezarce, naj davke, pristojbine in druge javne davščine, izvršujejo svojo patriotično dolžnost v polni meri in točno poravnajo.

Sedanji težki časi nalagajo državi zelo velika finančna bremena, nele za vojne namene, marveč tudi za vzdrževanje in podpiranje narodnega gospodarstva. Zato je pač vsakdor dolžan, da iz lastnega nabirajo, ne da bi še čakal opominov in izvršilnih korakov, čim prej poravnava ne samo zapadle obveznosti marveč tudi morebitne zastanke, čeprav bi mu zanje bil dovoljen odlog. Ta plačila koristijo sedaj v večji meri, kakor kdaj, splošnosti in so za državo in za občni blagor nič manj potrebna in važna, kakor vse druge zahteve, ki se morajo dandanas staviti do prebivalstva. Zategadelj pa tudi moratorij teh dajatev ne obsega, marveč velja le za zasebnopravne, ne pa za kakršne si bode javnopravne terjatve v denarju, in zato morajo te obveznosti stati v prvi vrsti pred vsemi drugimi. Upoštevaj dane razmere bo prebivalstvo gotovo tudi glede te dolžnosti pokazalo ravno tako razumevanje in isto požrtvovalnost kakor jih kaže na vseh drugih poljih.

SKRB ZA DELAVSTVO.

Industrijska in obrtna podjetja, ki imajo za naročnike v prvi vrsti vojsko in mornarico, imajo in bodo, kakor vse kaže, še dolgo imela dovolj dela. Drugače pa je z drugimi podjetji. Ta bodo morala v neobičajni meri skriti svoje obratovanje, vsled česar bo mnogo delavstva zgubilo zaslužek. Da temu pride v okom, je vlada odredila, da se nadaljujejo vsa že pričeta javna dela (zgradbe itd.), za katerih pokritje je poskrbljeno v letošnjem proračunu, oziroma da se prične z novim delom, kjer ni drugega zaslužka. V ta namen se bodo porabili tudi letošnji izredni krediti. Politične deželne oblasti se poizvedujejo v tej stvari.

NEDELJSKI POČITEK IN IZPLAČEVANJE MEZD V RUDNIŠKIH OBRATIH ZA ČASA VOJNE.

Državni zakonik z dne 19. avgusta je objavil cesarsko naredbo z dne 9. avgusta t. l., s katero se dovoljujejo izjeme glede

predpisov o nedeljskem počitku in o plačevanju mezd v rudnikih za časa izrednih razmer, povzročenih po vojni. Po veljavnem zakonu od 21. junija 1884 ima tramvaj nedeljski počitek 24 ur od 6. ure v nedeljo jutraj. Po zakonu od 17. maja 1912 se imajo rudniški delavci izplačevati meze vsaj vsakih 14 dni. Navedena cesarska naredba pooblašča ministra javnih del, da dovoli, zaslavlja rudarske oblasti, za časa potrebe izjeme glede nedeljskega počitka, da se bo moglo v rudnikih vključiti zmanjšanemu številu delavcev, ki so bili poklicani pod zastavo, obratovanje nemožno nadaljevati, kar je zlasti važno pri premožljivih, ker bi sicer moralo vse delovanje v industrijah in življenje sploh zastati.

Kar se tiče plačevanja mezd, bodo rudniški delavci v slučajih, ko to ministrstvo dovoli, dobivali redno plačo (mezo) vsake štiri tedne, med tem pa primerne predujeme. Na ta način se hoče pomagati zmanjšanemu številu uradnikov in nadzornega osebja, pa tudi preprečiti, da bi kako podjetje ne prišlo v hipne denarne zadrege. Delavci pri tem seveda ne izgube ničesar.

× × ×

DEMENTTIRANJE NERESNIČNIH POROČIL.

Berolin, 21. avgusta. (Kor. urad.) Wolf-fov biro poroča: Inozemski časopisi so mnogo poročali, da so bili nemški generali Emmich, Deinburg in Merwitz ranjeni, da so padli ali bili ujeti. Te vesti so neresnične. Nemški časopisi so iz poročil o boju pri Schirmecku sklepali, da je bila tam uničena nemška težka artiljerija. Ta se pa sploh ni udeležila boja, ampak samo nekaj pehotnih bataljonov in trdnjavska posadka z nekaterimi topovi.

× × ×

BULGARSKE LUKE ZAPIRAJO.

Sofija, 21. avgusta. (Kor. urad.) Agencija telegraphique Bulgare poroča: Vojni minister je odredil, da je pristanišče Burgas zaprto za trgovske ladje. V Varno smejo trgovske ladje samo od solnčnega vzhoda do zahoda, ako imajo na krovu pilota.

Bomben napad na laški vlak.

Neapelj, 20. avgusta. (Kor. urad.) Na osebni vlak, ki gre iz Neapelja v Rim, je vrgel nekdo blizu Poggioreale na neki voz I. razreda bombo. Bomba je eksplodirala in ranila pet oseb.

Ulster proglasil samoupravo?

London, 19. avgusta. Uradno se poroča, da je ulstrska pokrajina včeraj proglasila svojo popolno samostojnost in neodvisnost od Anglije. Ni še znano, kakšno stališče zavzame angleška vlada.

Dnevne novice.

† Krajevni odbori v pomoč rod- binam vpoklicanih vojakov so bili dalje ustanovljeni v sledečih občinah: Horjul, Preserje, Tomišelj in Vrbljenje, Spitalič, Trzin, Rašica, Col, Celje, Gorenja vas pri Višnji gori, Zalina, Stara Loka, Črnomelj, Tržišče, Lesce, Smartno pri Litiji, Cerklje na Dolenjskem, Trnovo, Krka, Prežganje, Naklo, Zavrta, Postojna, Sodražica, Gora, Velike Lašče, Zminec, Velesovo, Podraga, Šturija, Homec, Luče, Vrbljenje, Št. Peter, v župnijah Dobropolje, Sostro in Rob.

† Nepopisne so laži, katere širi Avstrija nasprotno časopisje. Tako pišejo n. pr. srbski listi, da so Srbi že pred Zagrebom, kjer da so priborili zmago nad našo armado, in da so dne 3. avgusta Srbi uničili dve avstrijski brigadi. S takimi lažmi hočejo ob svojih porazih še za nekaj časa vzdržati vojno razpoloženje. Slične vesti prinaša tudi francosko in angleško časopisje o Nemčiji. Ni čuda, da se je sedaj ameriško časopisje obrnilo na nemškega državnega kancelarja, naj bi se nemškemu časopisju pošiljala nemška vojna poročila, ker več ne zaupa poročilom iz angleških virov. Nemški državni kancelar je odgovoril: Nemčija je od mednarodnega prometa odrezana in se proti lažem na zunaj ne more braniti. Združene armade zaupajo na to, da bodo z dejanji dokazale lažnjivost svojih sovražnikov in se zahvaljujejo vsakemu, ki pomaga širiti resnico. — Mi pa dostavljamo: Slabo je za stvar naših sovražnikov, da se poslužujejo najgrših laži!

† Občinstvo se ne more zadosti svartiti pred lahkovernostjo. Kakor je naravno v takih časih, se razširjajo najbolj neumne bajke, katerim se žal tudi veruje. Tako se n. pr. pripoveduje, da namerava vlada znižati uradniške plače. Odveč bi bilo zatrjevati, da na tem ni nobene besede resnične. Francoski pregovor pravi: »Dvom je modrost modrijanov.« Priporočamo občinstvu, da je — modro. Raznim

razširjenim vestem naj se veruje kolikor mogoče malo. Le tako ne bo nihče zapeljan.

† Veliko navdušenje za vojsko v Avstriji. V velikih množinah se prijavljajo v Avstriji prostovoljci, da gredo v boj. Njihovo število presega že 800.000. Skupno ima Nemčija in Avstro-Ogrska nad 2 milijona prostovoljcev.

† Boj kot proti sovražnikom države na vseučiliščih. Naučno ministrstvo na Bavarskem je zapovedalo, da se v zimskem semestru ne smejo sprejemati ruski, srbski in črnogorski državljani kot slušatelji na bavarske univerze.

† Vojne črnorumenke kokarde po 30 h bo izdalo vojno ministrstvo, da tako ugodno željam občinstva, ki hoče tudi na zunaj kazati svoje domoljubno patriotično prepričanje.

† Vse naj pomaga! Prostovoljna straža se je ustanovila v Trstu. Vstopili so v njo odvetniki, inženirji, dijaki in uradniki, do 90 oseb. Službovala bo, ker je veliko stražnikov vpoklicanih pod orožje. Prostovoljce poučuje vsako dopoldne v službi stotnik Paoli. Ravno tako stražo so ustanovili v Celovcu. V Kočevju pa opravljajo varnostno službo ognjegasci. — V Göttingenu na Nemškem so pa vseučiliški profesorji prevzeli službo pismošev.

† Prazne reči. Veliko prorokovanja, bedastega, praznovernega, izmišljenega in lažnjivega govorjenja je ob času vojske med ljudmi. Večinoma je — razen nekaterih časnikarskih novosti — vse brez podlage. Tako se n. pr. tudi govori, da je takrat, ko so največji boji, rado hudo deževje. Tega seveda nismo zapisali zato, ker je bil v terek jutraj tak naliv, ampak radi tega, da bi se po raznih govoricah ne dal nikdo begati in motiti.

† Poštne prosti zaviti (kuverti) za vojake, naslovljeni na vojno pošto, se dobé v prodajalni »Katol. tiskovnega društva« v Ljubljani po 2 h komad. Pri večjem naročilu primeren popust.

† Imenovanje. Cesar je imenoval policijskega svetnika pri graškem policijskem ravnateljstvu Mihaela Papeža za policijskega nadsvetnika (ne nadzornika, kakor je stalo vsled tiskovne pomote v včerajšnjem »Slovenec«).

† Osebné izpremembe na južni železnici. Premeščeni so: Jožef Jircik, višji revident in postajenačelnik v Trbovljah, na Dunaj, južni kolodvor; višji revident in postajenačelnik Jurij Dobovišek iz Radgone za postajenačelnika v Trbovlje; adjunkt Pavel Bondy iz Ptuja v Ljubno; provizorični asistent Rihard Langer z Laškega na Pražsko.

† Učiteljske službe so razpisane: V Košani (postojnski okraj) nadučiteljsko mesto do 9. septembra; v Kuteževem učno mesto za učitelja do 6. septembra. — V Dol. Logatcu (štiritirzrednica) je izpraznjeno eno učno mesto. Prošnje do 8. septembra. Na Robu (kočevski okraj) se bo oddala učna in voditeljska služba. Rok 6. septembra.

† Huda nevihta. Iz Horjula: Dne 18. t. m. jutraj od pol 5. ure dalje se je v Horjulu in na bližnjih hribih med strašnim treskom in gromenjem vtila grozna ploha. Kmalu nato so s hribov pridrli hudourniki. Voda je izstopila iz struge, udrila v cerkev do obhajilne mize, tekla 70 do 80 cm visoko mimo cerkve, predrla župniški plot, drla po vasi Horjul, tekla v hleve itd. Nekaj živine so komaj rešili. Odnosla je mnogo rodovitne zemlje z njiv s pridelki vred. Lesena hiša in mlin Antona Lušina je grozno poškodovana. Povodenj je preplavila travnike, sploh povzročila mnogo škode, katere prvi hip ni mogoče doognati.

† Huda nevihta je divjala 15. t. m. v ljutomerski okolici. K sreči ni bilo znatne škode.

† Koprška kaznilnica izpraznjena. Graški listi poročajo: Moško kaznilnico v Kopru so z ozirom na vojsko izpraznili in so kaznjence odvedli v notranjo Avstrijo. 150 kaznjencev iz Kopra je v Mariboru, ravno tako velike oddelke so odvedli v Gradec, Stein in v druge kaznilnice.

† Zrakoplov padel v Dravo? »Marburger Zeitung« poroča: 17. t. m. ob pol 8. uri zvečer opazil je neki železniški uradnik in vojaška straža siv balon, ki je padal z nenavadno hitrostjo in je pri prehodu čez Dravo pri Poberžu padel v Dravo in izginil. Mariborska požarna bramba, vojaške straže in orožništvo so preiskali ves breg od Cvetkovec, ali niso ničesar našli, ker je bilo že zelo temno.

† Velika nesreča. V vasi Selo pri Črničah so obhajali v nedeljo, dne 19. t. m., cerkven shod in se je — kakor po navadi — zbralo mnogo ljudstva iz drugih vasi. Popoldne je bil blagoslov s tremi duhovniki. Ker pa je cerkev majhna, je moral večji del ljudstva ostati zunaj cerkve. Ravno med petjem litanij pa se je utrgal od križnika na zvoniku okoli 2 kg težak kamen ter padel s stolpa dol 50 metrov globoko neki ženski na hrbet in jo močno poškodoval. Ker se je kamen, začevši ob tla, razbil, sta bili od kosov lahko poškodovani še dve drugi ženski. Ko je gospod župnik čul o nesreči, je hitro zapustil oltar ter hitel v hišo poškodovane žene ter jo prevlekel s svetimi zakramenti. Hvala mu na tem.

— Obsojen prijatelj Srbov. Franc Gvardjan, posestnik in čevljar v Črnomlju, je bil obsojen na tri mesece strogega zapora, ker je javno odobral sarajevski atentat.

— Žene pri sarajevskem tramvaju. Ker so skoro vsi uslužbenci električnega tramvaja v Sarajevu odšli k vojakom, so ženske prevzele službo tramvajskih uslužbencev.

— Strela. 15. t. m. zvečer je tresčilo v kozolec g. Fr. Kneza s Sapote, katerega je šele pred kratkim postavil pri Zavrhu. Kozolec je zgorel, bil je poln žita in krme.

— Cene petroleja so po izbruhu vojske poskočile od 28 K pri 100 kg na 32 K; a ker so naročila izostala, so cene zopet padle pod 30 kron.

— Caillaux v francoski vojski. Caillaux je stopil v francosko vojsko. Vse vesti o atentatu na Caillauxa so neresnične. Caillaux je vstopil takoj v vojsko, ko je Nemčija napovedala Franciji vojsko.

Ljubljanske novice.

Ij Za vojake bodo v nedeljo, 23. avgusta, zvečer ob 7. uri pridige, in sicer: za Slovence v stolni cerkvi; za Nemce v franciškanski, za Italijane pri Sv. Jakubu. Vojaki so uljudno vabljeni, da se udeležijo polnoštevilo. Pa tudi drugi naj opomnijo svoje prijatelje in znance-vojake ter jim blagohotno pokažejo dotično cerkev.

Ij Prva ranjenca v Ljubljani. V Ljubljano so pripeljali včeraj prva dva ranjenca s srbskega bojišča, stotnika pl. Novyja in poročnika Pavla Cvenkija. Našemu souredniku, ki je obiskal gospoda poročnika P. Cvenkija na domu, je ta pripovedoval, da je bil ranjen nekaj kilometrov pred Valjevom. Ranjen je na vratu od kopita puške, na hrbtu ima rano od bajoneta, na levi roki je obstreljen. Vsled pretrese nja možgan na levo oko ničesar ne vidi. G. Cvenkelj je dve srbski strojni puški zadel, na katerih so ga dobili nezvestnega, ležečega z razprtimi rokami. Nanj je streljala 14letna dekle ter ga ranila. Ženske polivajo naše vojake z vrelo vodo. Ko gredo naši vojaki skozi sela, obeša prebivalstvo bele zastave in poljubljaj roke našim vojakom ter kliče: Živio Franjo Josip. Ko pa naši odidejo, streljajo Srbi nanje z vseh strani.

Ij Imenovanja. Ritmojster deželnega orožništva v Ljubljani Alfred Lelek je imenovan za majorja. — Predsedstvo kranjske finančne direkcije je imenovalo računskega praktikanta Ivana Matičiča za računskega asistenta IX. činovnega razreda.

Ij Solnce je mrknilo danes opoldne. Luna je pokrivala okrog tri četrt ure solnčno površino. Pri nas se je mrk videl le deloma. Prišel se je ob 12. uri 25 minut in končal ob 2. uri 49 minut popoldne.

Ij Interesovanim v znanje. Razne stranke, ki so dobile za preskrbo za k vojakom odišlih svojcev nakazila in prihajajo na magistrat povpraševati,

kje dobe to vsoto izplačano, se tem potom obveščajo, da se zneske izplačuje c. kr. deželna izplačilnica (k. k. Landes-zahlamt) v svojih uradih v poslopju c. kr. finančnega ravnateljstva na Cesarja Jožefa trgu, pritlično na levo stran v veži, kar je na nakazilih že itak označeno.

— Slovensko lovsko društvo v Ljubljani naznanja, da se v zadnji številki »Lovca« napovedane smotre psov zaradi vojske ne bodo vršile. Odložili smo jih na poznejši čas.

Ij Prvo grozdje se vidi na ljubljanskem sadnem trgu. Je še dosti sladko za ta čas.

Revolucija na Kavkazu se vedno bolj širi.

Carigrad. V Kavkazu je pravcata revolucija. Že nekaj dni so vrši krvav boj med četami, ki so vladi ostale zveste, in med revolucionarji. Odposlanstva obmejnih ruskih straž so prišla k turškim poveljnikom prositi, naj turške čete vkorakajo v Kavkaz. Položaj postaja nevzdržljiv.

VOZNI RED ZA CIVILNE VLAKE

iz Ljubljane, južni klodvor.

Kakor poročajo graški listi, se lahko občinstvo, toda le taki, ki imajo legitimacije, poslužujejo sledečih, iz Ljubljane, južni kolodvor odhajajočih vlakov: Na Dunaj ob 12. uri 58 min. popoldne, v Kormin ob 2. uri 11 min. pop., na Dolenjsko ob 2. uri 36 min. pop., v Trbiž ob 3. uri 39 min. pop.

Za sestanje ljudi z legitimacijami: Na Dunaj ob 1. uri 46 minut in ob 4. uri 10 minut po noči, v Trst ob 9. uri 23 minut popoldne ter ob 10. uri 59 minut zvečer, v Trbiž ob 6. uri 50 min. zvečer.

Za vse potnike brez razlike: V Trst ob 2. uri 35 min. ponoči, na Dunaj ob 3. uri 46 min. ponoči, v Jesenice ob 5. uri 57 min. jutraj, na Dolenjsko ob 6. uri 36 min. jutraj, na Vrhniko ob 12. uri 39 minut popoldne, v Kormin ob 4. uri 11 minut popoldne, v Maribor ob 5. uri 40 min. popoldne, v Kamnik ob 11. uri 50 minut popoldne in ob 7. uri 15 minut zvečer.

Absolventinja

meščanske šole in trgovskega tečaja išče v kakem tovarniškem ali bančnem podjetju mesta korespondentije. Nastopi lahko takoj. Cenjene ponudbe na upravo lista pod številko 2552.

Zahvala.

2569

Za vse mnogobrojne dokaze prisrčnega sožalja ob prebriski, nenadomestni izgubi angleško dobrega, iskreno ljubljene soproga, papana in tasta, preblagorodnega gospoda

Bogdana Kobala

c. kr. višjesodnega svetnika in sod. predstojnika v p., posestnika itd.

izrekamo najudanejšo zahvalo vsem, ki so plemenitemu pokojniku izkazali pogledno čast. Osebito se zahvaljujemo pred. g. dekanu Fr. Hönigmanu, dr. Fran. Šabcu, obitelji Gabriela Jelovška, vsem, ki so blagopokojnika tolažili v boleznih, darovalcem prekrasnih vencev, zastopnikom posameznih uradov in društev, učiteljsstvu, šolski mladini, ki jo je blagopokojnik tako prisrčno ljubil. Prosimo, da se blagi pokojnik ohrani v blagem in častnem spominu.

Vrhnika, dne 19. avgusta 1914.

Globooko žalujoči ostali.

Vojno zavarovanje na življenje.

C. kr. priv. zavarovalna družba Austr. Feniks

nudi specialno zavarovanje za življenje za dobo 1 leta brez zdravniške preiskave proti takojšnji vročitvi police. Zavarujejo se tudi lahko po tretjih osebah take osebe, ki so že odšle v vojno.

Zavarovalnica nudi pa, kakor poprej tudi sedaj normalno življensko zavarovanje brez vsakere doklade; to velja tudi za vojake.

Poizvedbe daje in naročila sprejema:

2568

Generalna representanca v Ljubljani

nasproti kavarne Evrope in pa

glavni zastop v Ljubljani, Gradišče števil. 8.

Od Leona do Pija. Dogodki v zadnjih dneh papeža Leona XIII. in v začetku vlad Pija X. Cena te izredno zanimive knjižice znaša samo 25 vin. Knjižica je izredno zanimiva in obsega tudi natančen popis konklave, v katerem se voli novi papež. Smrt Pija X. je padla v resne čase. Prav popolnoma po besedah, s katerimi ta knjižica zaključuje: »Morda se časi še poostre, morda se odpad od cerkve razširi in pomnoži, morda, da skoro gotovo bodo tudi po Evropi tekli še potoki krvi, toda cerkev zmaga končno, saj je z njo Gospod Jezus Kristus, Sin živega Boga«. Ta knjižica se dobi in naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Razglednice sv. Očeta Pija X. kot zlatomašnika se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani po 5 vin.

Papst Pius X. Ein Lebensbild des heiligen Vaters. Mit einem Rückblick auf die letzten Tage Leons XIII. Von Mgr. Dr. Anton de Waal. Cena vezani knjigi 4 K 80 vin. Znani pisatelj nam podaja v tej knjigi najzanesljivejši življenjepis Pija X. in odkriva še marsikaj drugega zanimivega iz večnega mesta. Knjiga je bogato ilustrirana in se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Pius X. Von P. Bonifaz Sentzer, O. S. B. Cena 2 K 80 vin. Tudi ta knjižica je zelo bogato ilustrirana in pisana z veliko vnemo v proslavo zlatomašnika papeža Pija X. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Der Papst. Die Regierung und die Verwaltung der Heiligen Kirche in Rom. Mit einer ausführlichen Lebensbeschreibung Papst Pius X. von Paul Maria Baumgarten. Ta obširna knjiga je krasno opremljena in bogato ilustrirana. Elegančno vezana velja 39 K. Slučajno sta na razpolago dva izvoda za znižano antikvarično ceno, okoli 20 K za izvod. Knjiga obsega natančen opis Vatikana in njegove ustave, delovanja papeža in njegove okolice, osebnosti in častne straže, vatikanskega oskrbnništva, svete kongregacije, tajništva, vatikanskega diplomatskega zastopstva itd. Upleten je tudi življenjski povzetek umrlega svetega Očeta Pija X. Knjiga je izredno zanimiva in poučna in se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Slike svetega Očeta Pija X. so na razpolago v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, brez okvirja po 3 K 60 vin. in večje po 8 K. V lepem okvirju pa 16 K.

Papstgeschichte von der französischen Revolution bis zur Gegenwart. Von Dr. Klemens Löffler. To je zelo zanimiva knjiga, velja vez. samo 1 K 20 vin. in se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Die Statthalter Jesu Christi auf Erden. Geschichte der römischen Päpste vom heiligen Petrus bis Papst Pius X. Für das katholische Volk dargestellt von Chrysostomus Stangl. Tudi ta knjiga je bogato ilustrirana in stane vez. 7 K 80 vin.

Zemljevide v naša društva.

Iz raznih krajev poročajo, da so v naših izobraževalnih društvi izobešeni zemljevidi in važnejši razglasi in odloki. Ljudstvu se poljudno razlaga dogodke in odloke. Tako bodi v vseh naših izobraževalnih društvi. Zemljevidi se naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Natančen zemljevid Srbije in drugih balkanskih držav, ki bo zelo dobro služil pri zasledovanju vojnih dogodkov med Avstrijo in Srbijo, dobi brezplačno kdor naroči krasno, z vsakovrstnimi vojnimi podabami bogato opremljeno, zelo zanimivo in poučno knjigo »Vojska na Balkanu«. Knjiga s priloženim velikim zemljevidom vred ima zelo nizko ceno in stane elegantno broširana samo K 650. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Zemljevid sam za se pa stane 2 K. —

Razun tega so na razpolago še sledeči zemljevidi bojnega polja:

Zemljevid Avstrijsko-ruskega bojnega polja 1 : 1.000.000. Cena s poštnino vred K 1'30.

Zemljevid Nemško-ruskega bojnega polja 1 : 2.000.000. Cena s poštnino K —'90.

Zemljevid Nemško - francoskega bojnega polja 1 : 2.000.000. Cena s poštnino K —'90.

Zemljevid Evrope 1 : 7.500.000. — Cena s poštnino K 2'60.

Dobe se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

+
Tužnim sreem naznanjamo, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo našega nad vse ljubljenega soproga, očeta, gospoda

Ivana Šuštaršiča
posestnika, mizarkega mojstra, občinskega svetovaleca itd.

danes ob pol 12. uri dopoldne, po dolgi mučni bolezni, v 55. letu starosti, previdenega s svetotajstvi za umirajočega, poklicati v boljše življenje.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto dne 22. avgusta ob 8. uri dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v St. Vidu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v St. Vidu.

Vižmarje, 20. avgusta 1914.

Ana Šuštaršič, soproga. Ivan, Avguštin, Ivanka, Ana, Vida, Marija, otroci. 2563

Zahvala.

Za vse ljubeznive dokaze odkritosrčnega sočutja tekom dolge bolezni in ob smrti naše nepozabne hčerke, sestre in sestrične, gospodične

Elze Oblak

izrekamo vsem sorodnikom in znancem najiskrenejšo zahvalo, zlasti prečastiti duhovščini, v prvi vrsti blagemu preč. g. kanoniku Sušniku za tolažilne obiske v bolezni. Zahvala rodbini Trtnikovi, posebno gđc. Olgi, za vso ljubeznjivost, dalje vsem belo oblečnim deklicam, ki so spremljale z mnogobrojnim cvetjem našo ljubo Elzo k večnemu počitku. Hvala vsem darovalcem cvetic! Posebno se še zahvaljujemo gg. uradnikom »Jadranske banke«, »Slov. kršč. soc. zvezi« in vsem drugim za ljubeznjivo spremstvo na zadnji poti.

Bog tisočero povrni vsem!
Ljubljana, 20. avgusta 1914.

Zalujoča rodbina
Oblak.

2555

Razpisuje se služba 2565 2
organista in cerkvenika
na Prežganjem pri Litiji. Dobrodo: 450 K v denarju, stanovanje, 1/4 posestva in gostilna.

SANTORIUM-EMONA
ZAKOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
PORODNIŠTVA
LJUBLJANA KOMENSKEGA ULICA 4
SEPRIZRANIK PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

Kupim vsako množino
starega bakra, cina, cinka, mednine in svinca
po najvišjih cenah. 2550
Fr. Stupica,
trgovca z železnino in poljedelskimi stroji
v Ljubljani.

Sprejme se takoj 2559
učenec
iz dobre hiše, s potrebno šolsko izobrazbo v trgovino z mešanim blagom pri Antonu Trevn na Jesenicah, Gor.

RAZGLAS.

Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani naznanja, da je občinski svet ljubljanski v svoji seji dne 12. junija 1914 sprejel nov § 26a, kot dodatek k pravilom, ki se glasi:

Dodatek k pravilom Mestne hranilnice ljubljanske.

Sprejemanje vložnih knjižic, gotovega denarja, vrednostnih papirjev in listin v shrambo.

§ 26a. Hranilnica je upravičena gotovi denar, vrednostne papirje in listine sprejemati v varno shrambo.

Tudi je hranilnica upravičena sprejemati v shrambo lastne vložne knjižice (ali take vložne listke) proti izročitvi depozitnega potrdila.

Določki na shranjene vložne knjižice (vložne listke) se morejo opraviti na vsak poljuben način, dvigi pa so dopustni le proti predložitvi depozitnega potrdila.

O vsaki nadaljni vlogi in o vsakem dvigu je izdati stranki knjižni izveček, ki naj izkazuje stanje vložnega imetja.

V slučaju, da prevzame hranilnica v shrambo vložne knjižice varovancev, katere je po naročilu pristojnega varstvenega sodišča vinkulovati, je o tem izročiti deponentu depozitno potrdilo, obenem pa naznaniti prejem varstvenemu sodišču. Dalje je o vsaki vlogi in vsakem dvigu o vestiti zakonitega varovančevega zastopnika in varstveno sodišče; temu je poslati izkaz o vrednostnem stanju vložne knjižice.

Depozitnega potrdila pa ni treba predložiti v slučaju, ako se na ukaz varstvenega sodišča iz vložne knjižice varovanca del glavnice ali obresti odpošljejo po pošti ali po poštini hranilnici.

Sicer pa veljajo za depozitno poslovanje tozadevna določila pravnega reda (izvrševalne določbe k pravilom), ki se morajo potrditi od politične deželne oblasti.

in da je c. kr. deželna vlada za Kranjsko ta dodatek z odlokom z dne 15. junija 1914, šteč. 17.784 odobrila.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske v Ljubljani, dne 19. avgusta 1914.

A 70/14.

OKLIC.

Prodaja premičnin iz zapuščine dekana Janeza Nagode.

Dne 1. septembra 1914 ob 9. uri se prične in naslednje dni nadaljuje v župnišču v Trebnjem s sklepom c. kr. okrajne sodnije v Trebnjem, odd. I, z dne 24. julija 1914, A 70/14/24, dovoljena prostovoljna javna dražba premičnin iz zapuščine dekana Janeza Nagode kakor razne oprave, posode, vina, obleke, vozov, knjig itd.

Zapisnik o popisu in cenitvi se lahko vsak dan med uradnimi urami vpogleda pri podpisnem komisariju. Reči se bodo oddajale tudi pod cenilno vrednostjo le proti gotovemu plačilu in naj se vsak ponudnik preskrbi s potrebnim drobižem.

Prodane reči se morajo takoj odstraniti.

Dr. Andrej Kuhar,
c. kr. notar kot sodni komisar.

Razglas.

V zmislu § 29. in 41. pravilnika, vzpostavljenega po visokem c. kr. trgovinskem ministrstvu, ne veljajo izza današnjega dne več dosedanja pristojbinski cenovniki (tarife) in so namesto njih povišani vsi postavki

za 50 (petdeset %) odstotkov.

V zmislu navedenega § 29. velja to povišanje po 14 dneh, to je
od 31. avgusta t. l.

Po § 13. pravilnika se sprejema blaga začasno le toliko, kolikor je prostora na razpolago, izvzemši žito brez vreč (rinfusa).

Vkladanja se morajo prej pismeno naznaniti skladiščnemu ravnatelju in se bodo izvrševala zaporedoma, kakor bodo prihajala in kakor bodo dopuščale delavske moči.

Ljubljana, dne 15. avgusta 1914.

Ravnateljstvo

javnih skladišč in prostih skladovnic I. ljubljanskega skladišča
Krisper-Tomažič, dr. z o. z.

Debeli koštruni

se prodajo pri tvrdki St. & C. Tauzher, Dunajska cesta št. 47. 2562

Strojniki in kurjač,

izučen ključavničar išče primerne službe. Nastopi lahko takoj. — Naslov pove upravništvo tega lista pod šteč. 2567.

Usi odjemalci pišejo

da je najboljši izmed vseh v trgovini se nahajajočih

malinov sok

oni

lekarnarja Piccolija v Ljubljani.

1 poštna pošiljka z voznišino in zavojnišino K 5'80.

Razpošilja se tudi v sodih in v steriliziranih 1 kg steklenicah.

Naročila izvršuje 677

lekarnar Piccoli, Ljubljana.

Ceniki zastoj in franko.

Kavarna J. Zalaznik

priporoča vsem ljubljancem in gosom z dežele

najboljši zajtrk

kakor priznalo dobro belo kavo, čokolado, kaka, čaj, fine likerje in najfinjša pecivo.

se dobe v zalogi tovarne

Peter Kozina & Ko.

Ljubljana, Breg št. 20.

Vojaški trpežni čevlji

Enotne cene

K 14.—, 17.—, 26.—.

Nepremočljivo Water-proof-usnje

K 24.—, 26.—.

